

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„EDINOST“

Izhaja po trikrat na teden v šestih izdajah ob **torških, četrtnih in sobotnih**. Zjutranje izdaje izhajajo ob 8. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — Obujno izdaje stane: za jeden mesec . . . 30, izven Avstrije f. 1.60 za tri mesece . . . 80, za pol leta . . . 1.50, za vsa leta . . . 10. — Na naročbe brez priložene naročnine se ne jemlje ozir. Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 25 nč., izven Trsta po 35 nč. Sobotno večerno izdaje v Trstu 4 nč., izven Trsta 5 nč.

Oglasi se računajo po tarifi v petiti: naslove z debelimi črkami se plačajo, prostor, kolikor obsega ena vrstica. Poslana osmrtnice in javnozdravne, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, kar nefrankovana se ne sprejema. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema **upravnništvo** ulice Molice piscola št. 3, II. nadst. Odprte reklamacije so proste poštnine.

„V edinstvi je moč!“

Z novim letom poslali smo naš list na oglede več osebam, katere so nam bile priporočane od naših gg. naročnikov. V nadi, da večina prvih pristopi krogu naročnikov našega lista, ki je najcenejši 6krat na teden izhajajoči slovenski list in ki se točno bavi z narodnimi, narodno-gospodarskimi in političnimi vprašanji, prinašajoč v podlistku lepe izvirne in prevedene povesti, prosimo one, ki nečejo vsprejeti našega lista, naj blagovolje na oglede poslane številke takoj vrni, da se bomo znali ravnati glede daljnjega pošiljanja. One častite osebe pa, ki se hočejo naročiti na naš list, prosimo, da prej ko mogoče pošljejo na upravništvo saj četrtletno ali mesečno naročnino. Cene razvidne so na šetu lista.

Uredništvo.

Upravnništvo.

Istrski deželni zbor zaključen!

Minole sobote so naši hrvatsko-slovenski poslanci nenadoma ostavili Poreč, pustivši na strani vse formalnosti in razne oziro: obvestili niso o tem svojem koraku ni predsedništva deželnega zbora ni slavnih c. k. oblasti. In kakor čujemo, so bili sklenili, da se nikakor ne udeležijo več razprav v tem zasedanju.

Slovenska javnost gotovo želi izvedeti vzrok temu ukrepu naših poslancev. Rudečica sramu nam sili v lice in čut globoke in bridke boli nam pretesa vse naše bitstvo, ko se pripravljamo, da odgovorimo naši javnosti na važno in opravičeno vprašanje: zakaj so ostavili naši poslanci Poreč? Zakaj so naši poslanci ostavili bojišče, na katerem sveto pravo bje ljuti boj proti peklenski krivici? Zakaj so se umaknili, oni, ki niso bili nikdar vajeni umikati se, zakaj so zbežali toli hrabri bojovníki, kateri dosedaj niso imeli pojma strahu in bojazni v svojem slovarji? Kje in kakšen je torej vzrok begu hrvatskih in slovenskih poslancev iz Poreča? O dā, imeli so za to tehten vzrok, a zajedno tudi žalosten in za moderno človeštvo družbo sramotilen varok.

Prsti se nam krčijo in sveta jeza in bridka ból nam razjedata srce, ko moramo povedati, da v mestu, koje bi rado igralo ulogo glavnega mesta pokrajine istrske, kjer bivajo sami pristni sinovi staroslavne ávite colture, kjer živi razmerno veliko „inteligencije“, kjer zbora pokrajinski parlament, kjer ima svoj sedež vrhna avtonomna oblast v deželi, kjer bi torej človek mislil, na kratko bdi povedano, da spoštujejo bolj nego kje drugje v pokrajini povsod drugod in po vsem civilizovanem svetu običajne in veljavne oblike za medsebojno občevarje, ter zakone uljudnosti in spoštovanja: da torej v tem mestu niso bile več varne osebe naših poslancev, izvoljenih legalno od večine prebivalstva v deželi.

PODLISTEK.

Bárdyjeva obitelj.

Prigodba iz leta 1848—49.

Poslovenil I. Kureš.

Zopet je jesen orujavela listje po drevesih. Zdelo se je, kakor bi bilo polito s krvjo. Mučno jaha mladenič po strmej gorske stezi. Visoke, izbočene skalnate stene branijo mu pogled v visoko modro nebo. Z visočine v globino žubori gorki potok. Ko je mladenič jahal po ozkem mostiču čez ta potok, zaškrpala je stara brv tako skrivnostno, kakor bi ga hotela opominjati rekoč: Vrni se in beži; beži, kamor le moreš in dokler je čas . . .

Daleč tam v divjem zarastenem gozdu

To dejstvo je pač žalostna a vendar pristna ilustracija istrskih razmer — od daleč vidni pojav je to besnelosti razvivšega se narodnega fanatizma in političke nestrpnosti, kakoršne ne najdemo — dasi tudi drugod vihrajo političke in narodne borbe — morda nikjer drugje v širni naši državi.

Nikar misliti, da pretirujemo! Naši poslanci v deželnem zboru istrskem so pač dognali dokaz, da niso le hrabri bojovníki v parlamentariški borbi, ampak da so tudi osebno toli pogumni, da se ne umaknejo tako hitro pred „argumenti z ulice“, da torej niti ne moremo misliti na možnost, da bi bili pod prazno pretvezo ostavili mesto, ampak da jih je primorala v to le resna in faktična nevarnost. Kako razdivjana je večina deželnega zbora, o tem se se lahko prepričali naši čestiti čitatelji iz poročila o prvi seji, priobčenega v današnjem zjutranjem izdaju. Da pri takih odnosajih in toliki srditosti ni mogoče stvarno in vspešno razpravljanje, je pač jasno kot beli dan. Kajti že v prvi seji so hrumeli poslanci in priredilo je velike skandale slavno občinstvo na galeriji, ko se vendar od naših poslancev nikdo niti oglašil ni. Kaj in kakó bi bilo še le — tako moramo vprašati po vsej pravici — ako bi se bil oglašil kdo izmed naših? Gotovo je, da bi se bil vsul nad-enj pravi vihar osebnega zasramovanja. V prvi seji so demonstrirali le proti slavni vladi in kolik je bil vrišč! Kako bi bilo še le, kadar bi prišli na vrsto naši poslanci! Tu ne treba zgubljati besedi, saj si lahko vsakdo v duhu nariše, kakó bi bilo prišlo.

A vse to bi bili potrpeali naši poslanci v svoji veliki ljubezni do poštene naše stvari: pretrpeali bi bili radi vsa osebna žaljenja v boju za mili svoj in trpinčeni narod. Ali arditosti v zbornici in argumentom razjarjene galerije pridružili so se argumenti z ulice: strast, jeza in besnost preneale so se iz zbornice na ulico in v — gostilno. Kamor-koli so se obrnili naši poslanci, povsodi jim je režala nasproti besnost razjarjenih duhov.

Mirno so sedeli zvečer naši poslanci, zaprti v mali sobici gostilne „Alla città di Trieste“ — nikomur pred očmi, nikomur v nadlego. Tiha je bila ta družba — žalostna in potrta, zapuščena od vseh, kakor da je okužena. Ali še v tej samoti in v tej osamljenosti ni bila varna pred pojavi sovraštva; niti tu jim nahujskana svojat ni privoščila miru: bati se je bilo vsaki trenutek — naj-hujšega! Položenje je bilo tako kritično, da ni bilo kar naenkrat nikjer videti ni gostilničarja, ni gostilničarke, ni natakarja — poskrili so se: ali iz strahu, ali iz drugih namenov, tega seveda ne moremo vedeti.

Ponavljamo še enkrat, da smo dobili to poročilo od kompetentne strani, od mož, katerim gre absolutno popolna vera, da torej to niso nikaka pretiravanja, izvirajoča morda iz po strasti razburjene domišljije, ampak vse to je le gola — resnica, to so

leži skrita mala vasica. Težko je potniku najti pot do nje, ker je zakrita s prastarim gostim drevjem.

Visoko nad vasjo, na vzvišeni strmej skali stoji star grad, k kateremu vodi ozka, skrita steza. A našem mlademu junaku je bila ta steza gotovo znana, ker napotil se je po njej brez pomisleka.

Na mestu, kjer se loči steza od glavne poti, postavljeno je bilo neko sveto znamenje, ob katerem je klečal star, junaški Vlah. Koso in kapo položil je tik sebe na tla. Zagledavši pa bližajočega mladeniča, plane kvišku, zgrabi koso in mu zaskoči pot.

Emerik mu hladnokrvno pokaže paszuro.

Vlah si jo pazno ogleda, obrne jo parkrat v roki, potem jo vrne mladeniču; položi koso in kapo zraven sebe in zopet poklekne.

dejstva, katere je lahko s prisego potrditi pred sodišči.

Kdo ne bi — vprašamo Vas — iz srca pritrtil našim zastopnikom-mučenikom, ako so v teh kritičnih trenutkih prišli do uverjenja, da zanje ni obstanka v Poreču, in sicer za to ne, ker je pri takih razmerah nemogoče vsakršno parlamentarno delovanje in ker se je slovanskim poslancem bati v zbornici naj-grišega zasramovanja, zunaj zbornice pa — česa hujšega!

In tako so odšli, a ob njih odhodu bila jim je živo v spominu in terpelacija, predložena v poslanski zbornici dne 14. decembra 1894 m. l., kajti sijajnejšega utemeljenja pač niso mogli želeti tej interpelaciji, nego so bili ti dogodki ob otvoritvi deželnega zbora istrskega.

Sedaj pa je na vladi, da premišlja, ali bi ne bila storila bolje, da je primerno uvažila ono interpelacijo, ki je zahtevala naj-naravnejšo stvar na svetu: svobodo in varnost slovanskim poslancem v Trstu in v Poreču pri izvrševanju svojih mandatov, poverjenih istim po ljudstvu! Sedaj, pravimo, ko je prišla v mučno položeno, da je morala zaključiti deželni zbor istrski radi demonstracij, dogodivših se še pozneje, ko niso več naši poslanci „izzivljali“ se svojo navzočnostjo, slavne deželnozbornske večine in pa slavne publike na galeriji.

V prvi seji so arditno odklanjali vsakršni pozdrav od strani slavne vlade, v naslednjih dveh sejah so nadaljevali demonstracijo proti isti slavni vladi. V večerajnji seji pa je priklopilo do vrhunca: vsi govorniki so strastno napadali vlado in slednjič so se porogljivo smejali vladnemu zastopniku v obraz ter kričali: **Fuor!**, galerija pa je ploskala kakor zdvijana.

V očigled tolikemu žaljenju je slednjič vladni zastopnik v imenu cesarjevem proglasil deželni zbor zaključenim.

V uvodnem članku zjutrajnega izdaja od minole sobote smo vsliknili: Kaj poreče vlada na demonstracijo, prirejeno proti njej sami ob otvoritveni seji deželnega zbora istrskega? Na prvo žaljenje morda ne bi bila niti reagovala, ali na sledivša žaljenja ni mogla molčati: storila je, kar je storiti morala — odgovorila je z zaključenjem, žal le, da prepozno. Toda vprašanje: „Kaj sedaj?“ še ni rešeno s tem, ampak postalo je še le prav akutno? S tem vprašanjem se mora baviti vlada vso zaresnostjo in rešiti je mora enkrat temeljito, ker tako zahteva nje lastni ugled, in ker jej je dolžnost varovati državno avtoriteto nasproti poznani uporni kliki.

Z vprašanjem „Kaj sedaj?“ se hočemo baviti tudi mi v jedni prihodnjih števk. Za danes konstatujemo le, da se je moral zaključiti deželni zbor istrski vsled gnusnih prizorov, katerih ost je bila naperjena proti slavni

Prišlec se ustavi pred dvorom in potrka na velika železna vrata.

Prikaže se neki Vlah in reče, da je samo Dekurijeva žena doma.

— Dekurijeva žena? praša mladi mož ves zavzet.

— Da, ona blede ženska podoba, koje je dobil se srečkanjem.

In ta je njegova žena?

— On sam nam je rekel tako. Pri tem pa je slovesno prisegel, da pošlje vsacega, kdor se predrzne le pogledati jo, v raj k svetemu Nikolaju!

— Ne bi se li moglo videti to žensko?

— Svetujem ti, da se ne ozreš vanjo; ako to dozna Dekurio, razkolje ti glavo! Če jo pa po vsakej ceni želiš videti, stopi pred ono-le okno, na katerem ona navadno sloni

vladi, koja vlada ni zamudila nikdar nobene prilike, da ne bi pokazala svoje dobrohotnosti do italijanskega življa Konstatujemo, da se v deželnem zboru istrskem protestovali proti pozdravu vlade, da so zasmehovali vladnega zastopnika — to konstatuje tudi „Triester Tagblatt“ — ter da so slednjič istemu zastopniku klicali: Ven! In vse to so storili oni ljubčki, katerih zahteve so po mnenju njeg. ekscelence g. barona Chlumetzkega, predsednika poslanke zbornice, „recht und billig“ in katerih ne more zadosti prehoviti njegova ekscelence gosp. Fran Coronini. Kaj si pač mislita ti dve ekscelenci ob nenadejanem zaključenju deželnega zbora istrskega!

Politiške vesti.

Deželni zbori. O zaključenju deželnega zbora istrskega govorimo na uvodnem mestu. Tu nam je le naglašati, da se je italijanska večina rogala vladnemu zastopniku, ko se je protivil predlogu, da se hrvatski in slovenski jezik izključita iz razprav deželnega zbora, ko se je protivil predlogu poslanca Bubbe radi dvojezičnih napisov, ko se je protivil protestu posl. Nicoló Venierja radi dvojezičnega napisa v Piranu in slednjič, ko se je vladni zastopnik protivil predlogu posl. Glezerja, da se unijo liste porotnikov za l. 1895. Ko je govoril vladni zastopnik proti predlogu radi dvojezičnih napisov, kričali so poslanci iz večine: No, No! Non è vero! Protestiamo! Fuori! Pri vsprejetju vseh teh predlogov je galerija tulila kakor zbesnela in ni bilo ploskanju ne konca ne kraja, poslanci pa so se porogljivo smejali v lice vladnemu zastopniku. Toda s tem še ni bil konec demonstracij, kajti ista se je nadaljevala zvečer po mestu. Mesto je bilo razsvetljeno, godba je svirala po ulicah, spremljana po veliki množici ljudij, ki so kričali živo italijanski Istri in italijanskim poslancem — upornikom.

Kriza na Ogerskem je torej rešena, imena novih ministrov smo prijaviili v današnjem zjutranjem izdaju. Novi ministri položijo jutri prisego. Ministerstvo se predstavi zbornicama prihodnjo soboto.

Tudi na Francoskem je nastala ministerska kriza. Ministerstvo se je izpodtaknilo ob vprašanju jamstva obresti pri južnih železnicah. Ker je namreč zbornica v svoji seji z dne 14. t. m. zavrgla prednost dnevnega reda, kakor ga je vsprejela vlada, podali so se ministri k predsedniku republike, da mu podajo svojo ostavko. Predsednik je vsprejel ostavko.

Različne vesti.

Nj. Veličanstvo cesarica odpotovala je dne 14. t. m. iz Algira v Marziljo. Govori

in naglej se je do sitega. Preden pa to storiš, počakaj, da jaz odidem, kajti skrbeti moram pred vsem za svojo drago kožo.

Mladenič stopi na označeno mesto in pogleda skozi okno. Na neke iz brezovih vej spletenej stolici sedi lepa sirota, tiho beroč iz molitvenika.

Bila je tako lepa, tako blede!

— Jolanka! zašepče mladenič strastno.

Prestrašeno plane deklica kvišku, začuvši znani glas. Ozre se in — pred seboj zagleda tako težko pričakovanega. Z radostnim vzklikom priskoči k oknu.

— Pridi notri! Vrata ti lahko odprem, ker zaprta so samo od znotraj — mrmra zavzeta srčnega veselja, meji tam, ko jej mladenič strastno poljublja roko. Vrata se odpro in Emerik vstopi. (Dalje prih.)

se, da potuje v Mentono v ta namen, da obišče kraljico Neapeljsko, potem pa da se vrne v Algir.

Biskup Strossmayer „Glasbeni Matiči“. Vlada Strossmayer podaril je „Glasbeni Matiči“ v Ljubljani svoto 100 gld. za dobitke njene loterije.

Deželni zbor tržaški. Sinoč bila je druga seja. Daželní glavár je pričel zboru, da so mu poslanci Gorin, Dollenz, Nabergoj in Vatovec javili pismo, da pri sedanjem zasedanju deželnega zbora ne bodo sodelovali, ni pa prečital dotične izjave menda zaradi tega ne, ker gospódi ne bi bilo mogoče ališati — resnice. — Poročilo o seji morali smo odložiti na prihodnjo številko, ker nam danes nedostaja prostora.

Koncert Slavjanskega. Sinoč uporabilo je slovansko občinstvo v mesta in okolice v prilično lepem številu ugodno priliko, da pohiti poslušati pevski zbor, kateremu ni jednakega na vsem svetu. Prilike in pa lože bilo so sicer le srednje obiskane, toda galerija bila je nagromadena. Sodimo, da je bilo v gledališču okoli 1800 oseb. Z veseljem beležimo dejstvo, da je bilo to občinstvo izključno slovansko, a to nam je vsakakor dobro znamenje, kajti vsi ti tržaški Slovani so izvestno zavedni Slovani. Sinočni koncert Slavjanskega bil je torej pravi slovanski koncert ne le po programu, ampak tudi z ozirom na poslušalce. Držno bi bilo, ako bi kdo hotel kritiko vati posamične točke, kajti petje tega zbora je vzvišeno nad vsako kritiko. Hvaležno občinstvo prirejalo je Slavjanskemu ves večer burnih ovacij, tako sijajnih ovacij, da je kar gromelo po gledališču. Za nočjo pa se nadejamo mnogo večje udeležbe, kajti zanimanje raste in žnjim navdušenje za Slavjanskega divni zbor.

Ženski podružnici sv. Cirila in Metoda darovali so nadalje: g. C. Skuljevič 20 gld., „Mausler“ 1 gld. 80 nč., darovali so: g. Tereza Urbančič 1 gld., g. Josip Bevc 1 krono, in g. Josip Krpan 30 nč.

Za družbo sv. Cirila in Metoda in sicer v namen, da postane pevsko društvo „Vesela“ v Škedenju pokrovitelj, nabrali so Rimanjci in 2 Škedenjci v gostilni g. Kurata v Rimanjih 3 krono in 20 stotink; k tej svoti so dodali sledeči gospodje: Jožef Kuret, podpredsednik 1 krono, I. Kuret blagajnik 1 krono, Gregor Berdon, župan 1 krono in Ivan Jerinčič 20 stot. Skupaj 6 kron in 40 stot. — V isti namen so se plačali globo, ker niso naredili tisoča na kitajskem biljardu, Oraž, Tambur, Pizon, Figne in Lovro Sancin 60 stot. Skupaj 1 krono 60 stot. — V čitalnici poklonili so 10 kron, ker na Janezove batudo ni nikdo azistir.

To ni lepo! Javili smo že, da prirede slovenski trgovski pomočniki prihodnjo nedeljo svoj ples v telovadnici „Tržaškega Sokola“. S tem se je sploh naša priščna želja: radujemo se, da se je vendar jel zatekati v naš domaći krog ta mnogoštevilni in važni sloj tržaškega slovenstva. Tem nemilejše nas je dirnole, doznavše, da hočejo nekateri pomočniki iz malenkostnih in osebnih vzrokov prirediti isti dan kljubovalno veselico v dvorani Tersicere. To ni lepo in moramo najodločneje obsoditi tako herostratiško početje, obsoditi pa tem bolj, ker se nekateri prireditelji te ekstrasveselice sicer radi bahajo se svojim narodnjaštvom. In ta gospóda so ali v svojem klubovanju tako daleč, da so izdali na svojo veselico italijanska vabila, na katerih pravijo, da je čisti dohodek namenjen „a scopo pio“ — za dobre namene. No, bodi jim povedano na vsa usta, da vsako narodno društvo bi moralo odločno odkloniti vsaki mu ponujeni dar, prišedši od veselice s takimi nameni. Zamera doli, zamera gori: gospóda naj vzamejo to blagohotno na znanje.

Pritožba. Prejeli smo nastopni dopis: Dovolite mi, da se v imenu mnogih pritožim na javnem mestu radi najnovejše prakse finančnega urada ob črti na stari cesti gledé uvažanja svežega prasičjega mesa. Brat mi je poslal za Božiče nekoliko prščjega svežega mesa in klobas. A glej: pri carinarskem uradu na stari cesti so pač pustili klobase v mesto, meso pa ne. Stvar se mi je zdela čudna in tudi — odkrito bodi povedano — jezilo me je. Podal sem se sam na staro cesto, da se pritožim in poizvem vzrok, zakaj se je pridržalo tam meni

namenjeno meso. Vprašal sem uljudno dotičnega uradnika, po katerem zakonu ali kateri naredbi se zabranjuje fršnemu mesu uhoj v mesto? In uradnik mi je odgovoril istotako uljudno, da je slavná finančna direkcija izdala tak ukaz na prošnjo slavnega mestnega magistrata. Po dolgih prošnjah sem vendar dobil svoje meso proti temu, da sem plačal carino, na stotine pa je bilo drugih, ki so ali ostavili meso na carinarskem uradu ali pa so se vrnili z istim na Opčine. To postopanje se mi vidi tembolj čudno, ker se fršnemu mesu, prihajajočemu po železnici, ne zabranjuje uhoj. Miha Poljšak.

Izpuščeni demonstranti. Današnji „Il Piccolo“ javlja, da so včeraj izpustili iz tukajšnjih zaporov petorico izmed onih 17 demonstrantov, katere so zaprli povodom poslednjih izgrediv v Piranu. Ti ljudje (Ruzier, Viezzoli, Sturnega, Petronio in Cristian) da so se že vrnili v Piran.

Obsojen demonstrant. Dne 24. oktobra min. leta bile so v Kopru demonstracije, naperejene proti dvojezičnim napisom. Na tamonjem glavnem trgu abralo se je kakih 60 oseb, med katerimi je bil 17letni posestnikov sin Josip Marsich. Ta dečak obnašal se je tako, da je bilo soditi, da je on vodja demonstrantov. Kričal je na vse grlo: „Fora i croati; fora li volamo! Abasso le tabelle croate!“ (Vun s Hrvati, vun žnjimi! Doli s hrvatskimi napisi!) To kričanje ponavljali so prisotni demonstrantje. Istega dne nekoliko ur po omenjeni demonstraciji, srečal je Marsich na ulici par slovanskih dijakov, mirno govorečih med seboj v svojem materinem jeziku. Obtožba veli, da je Marsich te dijake surovo napadel in jednega izmed njih celo večkrat udaril s pestjo. Marsicha so zaprli in včeraj moral se je radi teh dejanj zagovarjati pred tukajšnjim deželnim sodiščem. Obtoženec trdil je, da ni kriv. No, priče (trije dijaki ter orožnika Švangel in Tomič) ovrgele so Marsichevo tajenje, kajti izjave teh prič bile so v popolnem soglasju toliko med seboj kolikor z obtožbo. Sodišče obsodilo ga je na mesec dnij strogega zapor; poleg tega mora plačati jednemu dijaku 5 gld. odškodnine in pa sodne stroške.

Razprava proti Ivanu Jajčiču. Franu Kravos-u in drugom z dne 2. t. m. (Nadaljevanje).

Najprej nam je izpraviti iz sobotne večerne številke pomoto gledé priče stražarja Rosmana v smislu, da ista priča ni bila navzočna nego, da se je le prečital zapisnik o izpovedbah iste, storjenih tekotom preiskave.

Na to prišlo je na vrsto prečitavanje pravnih spisov in sicer ovadbe policijske oblasti na državno pravdnistvo, izvestje c. kr. policijskega nadinspektorja Gühl-a in politične informacije.

Ovadbe policijske oblasti slove v bistvu tako-le:

Slavnemu c. kr. državnemu pravdnistvu je gotovo znan antagonizem, ki vlada tukaj med Italijani in Slovani in ki se je v zadnjem času poostiril na način, da postaje nevaren javnemu miru in redu. Pravčasnemu tuuradnemu postopanju se je zahvaliti, da se je dosedaj ubranilo večje motenje javnega miru in reda, ali na ene strani okolnost, da so bile razbite večjezične deske (table) ter zajedno oblatila dva napisa v Škedenju, na drugi strani pa da se je pomazala kljuka vrat telovadnice „Tržaškega Sokola“, da se je oblatila dvojezična deska gostilne „all' antico moro“ Antona Vodopivca, Via Solitario št. 12, da se je pomazal napis „rojankega posojilnega in konsumnega društva“ v Via Belvedere dokazujejo, ako se vzame v poštev še precej nasilno pisanje časopisov, da se je v zadnjem času poostiril ta antagonizem, ki bi dovel lahko do neukrotljivih izgrediv, ako se ga ne zajezi za časa.

12. t. m. bila je razpisana tukaj seja mestnega zbora, v kateri je imel, kakor se je že dolgo prej govorilo, državni in deželni poslanec in mestni svetovalec Ivan Nabergoj uložiti prosved (protest) proti slavnostnemu sprejemu istrskih županov, uprizarjenem 2. t. m. po tukajšnjem municipiju. Ta prosved imelo bi podpirati ploskanje množice Slovanov. Ker se pa poslednjim ni posrečilo pribaviti si potrebno število vstopnic na galerijo, sklenili so uprizariti na Velikem trgu pred municipalnim poslopjem protidemonstracije proti demonstraciji, uprizarjenej dne 2. t. m. od italijanske strani.

Opomilo se je tuuradno, da se se 12. t. m. zvečer od 7. ure naprej pripravljale male skupine, ki so se pomnoževale z vedno novimi skupinami tako, da je bilo nazadnje zbranih tam 120-150 oseb. Da se prepreči neredi, poslal je že prej primerno podkrepjeni in konsegnirani mestni redarstveni inspektorat patrole na Veliki trg, katere je pomnoževal proti, kakor ja množica naraščala.

Ko se je mestna seja sklenila malo po 9. uri ter so jeli prihajati doli mestni svetovalci in obiskovalci galerije, zgneli so se Slovani, ki so bili do tedaj razdeljeni v skupine, proti municipalnemu poslopju, tako, da je bil izhod skoraj zaprt. (Dalje prih.)

Ponarejeni petdesetaki. Na Štajerskem krožijo razni ponarejeni bankovci po 50 gld. Nedavno našli so več takih bankovcev v vatočni Štajerski, te dni pa so zaplenili ponarejen petdesetak nekemu trgovcu, ki je vložil izdatno svoto denarja v hranilnico v Weizu. Te ponarejene bankovce je lahko spoznati po barvi, ker so nekoliko bledejši nego so pristni in potem cikajo nekoliko na rdečkasto.

Nenadna smrt. Včeraj popoldne zadela je káp na sreč 65letnega vpojenega pilota Boštijana Benussija, stanujočega na trgu Barbacan hšt. 3, baš v trenutku, ko je na obali Pescheria govoril z magistratnim komisarjem Ambrosijem. Benussi je h krati obledel in padel vznak na tla; priskočili so mimoidoči ljudje, da mu pomagajo, tudi zdravnik je prihitel brzo, toda ni mogel storiti drugega nego konstatovati, da je Benussi že mrtev. Truplo odpeljali so na pokojnikovo stanovanje. Benussi bil je udovec ter ima tri doraše doraše otroke.

Pretep. Sinoč sprla sta se 19letni mornar Ivan Dumid in 21letni ogljar Ivan Lukovič, oba iz Zadra in oba službujoča na Lloydovem parniku „Arciduca Massimiliano“, zasidranem poleg pomola sv. Karla. Stopila sta raz parnik na pomol in kmalu sta si bila v lasih. Lukovič je potegnil nož iz žepa, zabodel svojega nasprotnika v leva ledja in pobegnil. Razni mornarji priskočili so k ranjenemu in ga odpeljali na zdravniško postajo, kjer ga je zdravnik obvezal in ga poslal v bolnišnico. Ranilca so stražarji kmalu zatem našli in ga zaprli.

Policijsko. Kmet Josip Babič iz Kopra prijavil je policijskemu ravnateljstvu, da je dal tukajšnjemu trgovcu P. F. po pomoti petdesetak namesto petak, ko je kupil polistvo pri njem. Trgovec P. F. pozivlja se na svojega pomočnika, da ta trditev ni resnična. — Včeraj zjutraj prišli so stražarji na poštnem trgu že večkrat kaznovanega tatu, 27letnega Josipa D. iz Trsta, ko je ukradel neki gospej novčarko z 14 gld. 20 nč. iz žepa. Tatu so odvedli v zapor v ulici Tigor.

Najnovejše vesti.
Dunaj 15. Nadvojvoda Karol Ludovik se je povrnil včeraj zvečer iz Stuttgarta.
Dunaj 15. Oficijozna „Presse“ konstatuje glede na predlog, stavljen v deželnem zboru istrskem radi razveljavljenja porotniških listin za leto 1895., da se je pravosodje na Primorskem že leta borilo proti nedostatkam, da porotniki ne razumejo slovanskega jezika. Ker je ustnemu neposrednemu postopku v naši kazenski pravdi glavna podlaga zahteva, da se morajo razumeti sodnik, toženec in priče, torej je naobratno stanje stvari v očitnem nasprotju s pravico in koristmi pravosodja, isti list naglašja, da je komisija, sestavljena za sestavo zadnjega imenika porotnikov pri okrožnem sodišču v Rovinju, brez ugovora sklenila to listo. Se lo nekoliko dni pozneje ugovarjali so zaupni možje radi namišljenih, pri razpravah komisije dogodivših se nedostatkov. O tem se vrši sedaj razprava in je skoro pričakovati končne rešitve.

Gmunden 15. Princ Valdemar Danski in soproga došla sta včeraj zvečer semkaj, da obiščeta vojvoda in vojvodinja Cumberlandsko.

Trgovinske brojavke.
Buzimpešta. Pšenica za spomlad 665 6-66
Pšenica za jesen 1895 7— do 701 Oves za spomlad 601-602 Rž nova 6-25 6-25 Koruza nova 6-25 do 6-10. Nova za maj-juni 6-25-6-24.
Pšenica nova od 15 kil. f. 6-65—6-70. od 19 kil. f. 6-70 6-75. od 80 kil. f. 6-75—6-80 od 81 kil. f. 6-80—6-85. od 82 kil. f. 6-85—6-90.
Jčimen 6-10—8-10; prosa 6-00—6-60.
Pšenica: Malo ponudbe. Popraevanje omejeno. Trg mlačne Protele se je 13.000 metrov stat. Vreme: deževno.
Praga. Neratificirani sladkor za januar f. 11-88%, februar f. 11-37, mare 11-50, maj 11-75. Stalno
Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in sicer no vred, odpobiljatev procaj f. 27 75-28 Jan. mare f. 27-75—28. — Concaesé za januar-mare 28-75 —. Četvrti za januar 29-50. V glavah (težit) za januar 29-50
Havre. Kava Santos good average za januar 91-75 za maj 95— vedno rastoče.
Hamburg. Santos good average za januar 75-25. maj 75—, september 74-25, jako rastoče.

Dunajska borza 15. januarja 1895

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	100.55	100.80
„ „ „ „ v srebru	100.85	100.70
Avstrijska renta v slatu	125.55	125.60
„ „ „ „ v krah	99.10	99.25
Kreditne škojke	413.80	410.90
London 10 let	124.05	124.10
Napoleoni	9.86	9.86 1/2
100 mark	60.57 1/2	60.75
100 italj. lir	46.30	46.35

Dobroznana gostilna
ANTONA VODOPIVCA
(po domače „pri Prvačkovcu“)
v Trstu,
ulica Solitario št. 12
toči kolikor v gostilni, tolikor pri veseliceh v sokolski telovadnici, vedno le pristna vipavska, Prvačka in kraška besa in črna vina. — Sladki risling v steklenicah, in modro frankinjo, vsaka steklenica drži 1 litr in velja 60 novč. — Postrežba je poštna, čena zmerna. Kuhinja je prekrbljena s točnimi, toplimi in mizalnimi jedili.
Priporoča se rojakom v Trstu in s dežele
Toči vino tudi družinam 4 nč. ceneje,
ako se odozame najmanj 5 litrov.

FRIDERIK SIEMENS
Dunaj.
Tovarna c. k. priv. aparatov za razsvetljavo in kurjavo.
IX/9. Alsterstrasse 20.
Najnovejša plinova svetiljka za zunanjo razsvetljavo:
Regenerativni plinov solnični gorilec
75 odstotkov ceneji, kakor električne bočne svetiljke, a daje njim jednako svetlobo.
Nadalje za dvorane, delavnice, prodajalnice i. t. d. staroizkušene ventilirajoče regenerativne plinove svetiljke ter plinove svetiljke v steklu, katere se morejo rabiti povsod in so primerne za vse slučaje. Uvedene so po vsem svetu.
— Ceniki in proračuni zastoj. —
Glavni zastopnik za Trst: **HENRIK WAGNER, Via Carintia 4.**

Uzori zastoj in franko!
azgrevanje stanovanj,
kakor tudi cerkvá, šol, dvoran, prostorov itd.
je mogoče le po
Siemens-ovim za gas (plin) prirejenim pečim
ki se lahko zgrejejo
brez oglja, brez pepela, brez saj, brez smradu, so najprikladnejše i najzdravejše
vsled razprostujoče se gorkote!
Najboljša peč kar se dostaje moči razgrevanja ali trpežnosti.
Mnogo najboljsh priznanj.
FRIDERIK SIEMENS, Dunaj, IX/2
C. k. priv. tovarna aparatov za razsvetljavo in kurjavo.
ZALOGA V TRSTU PRI TVRDKI
Carl Greinitz Neffen.